

ראשי מילות המשניות לשינון בעל-פה

א ע פ ס ל , ל י א
ע ש ו ע ש ל י
ע ש ו י ל מ כ ש -
י , ו מ ה :

מ ל כ ר , ב ש א , מ
ע ה , ו כ מ ע ה ו ה
א , מ ע ה , ו כ מ ע ה :

ה ל , מ , ב , ע , ש
ל ה ה ל מ ו
ו ו ת , א ע פ ש ה
מ ר א , ב צ א , מ
ו ה מ ל , ג ש פ :

ד מ ל כ ש , ו ה ש א , ו
א ד ב , א , מ , נ ה
ה מ ה , ש , ה א א
ח ו , ו ה כ מ ש
ה א א ש י , ו ה
מ ש ה א א ב צ
ש , ו , ו ה כ ש
ה א מ פ א , ו ה
ש פ ו ד ש ב , א , מ
מ ב ו ב ו י מ
א א , ע ש כ ה כ :

שינון משניות בעל-פה

מסכת פסחים פרק עשירי

המשניות

א ערבי פסחים סמוך למנחה, לא יאכל אדם עד שתחשך. ואפלו עני שבשראל לא יאכל עד שיסב. ולא יפחתו לו מארבעה כוסות של-יין, ואפלו מן התמחוי:

ב מזגו לו כוס ראשון, בית שמאי אומרים, מברך על היום, ואחר כך מברך על היין. ובית הלל אומרים, מברך על היין, ואחר כך מברך על היום:

ג הביאו לפניו, מטביל בחצרת, עד שמגיע לפרפרת הפת. הביאו לפניו מצה וחצרת וחרוסת ושני תבשילין, אף על פי שאין חרוסת מצוה. רבי אלעזר ברבי צדוק אומר, מצוה. ובמקדש היו מביאים לפניו, גופו של-פסח:

ד מזגו לו כוס שני, וכאן הבן שואל אביו. ואם אין דעת בבן, אביו מלמדו, מה נשתנה הלילה הזה מכל הלילות, שבכל הלילות אנו אוכלין חמץ ומצה, והלילה הזה כלו מצה. שבכל הלילות אנו אוכלין שאר ירקות, והלילה הזה מרורים. שבכל הלילות אנו אוכלין בשר צלי, שלוק, ומבשל, והלילה הזה כלו צלי. שבכל הלילות אנו מטבילין פעם אחת, והלילה הזה שתי פעמים. ולפי דעתו של-בן, אביו מלמדו. מתחיל בגנות ומסיים בשבח. ודורש מארמי אוֹבֵד אָבִי, עד שיגמור כל הפרשה כלה:

ה רבן גמליאל היה אומר, כל שלא אמר שלשה דברים אלו בפסח, לא יצא ידי חובתו, ואלו הן, פסח, מצה, ומרורים. פסח, על שם שפסח המקום ברוך הוא על בתי אבותינו במצרים. מצה, על שם שנגאלו אבותינו ממצרים. מרורים, על שם שמררו המצרים את חיי אבותינו במצרים. בכל דור ודור חייב אדם לראות את עצמו כאלו הוא יצא ממצרים, שנאמר (שמות יג), והגדת לבנך ביום ההוא לאמר, בעבור זה עשה יי' לי בצאתי ממצרים. לפיכך אנחנו חייבין להודות, להלל, לשבח, לפאר, להדר, לרומם, לברך, לגדל ולנצח, למי שעשה לאבותינו ולנו את כל הנסים האלו. והוציאנו מעבדות לחרות, מיגון לשמחה, ומאבל ליום טוב, ומאפלה לאור גדול, ומשעבוד לגאולה. ונאמר לפניו, הללויה:

ו עד היכן הוא אומר. בית שמאי אומרים, עד אם הבנים שמחה. ובית הלל אומרים, עד חלמיש למעינו מים. וחותם בגאולה. רבי טרפון אומר, אשר גאלנו וגאל את אבותינו ממצרים, ואינו חותם. רבי עקיבא אומר, כן יי' אלהינו ואלהי אבותינו יגיענו למועדים ולרגלים אחרים הבאים לקראתנו לשלום, שמחים בבנין עירך, וששים בעבודתך, ונאכל שם מן הזבחים ומן הפסחים וכו' (ובליה). עד ברוך אתה השם, גאל ישראל:

ז מזגו לו כוס שלישי, מברך על מזונו. רביעי, גומר עליו את ההלל, ואומר עליו ברכת השיר. בין הכוסות הללו, אם רוצה לשתות ישתה. בין שלישי לרביעי, לא ישתה:

ה ר' ג' ה' א' כ' ש' א' ש'
ד' א' ב' ל' י' ח'
ו' ה' פ' מ' ו' פ' ע' ש'
ש' ה' ב' ה' ע' ב' א'
מ' מ' ע' ש' ש' א'
א' ח' א' ב' ב' ד' ו' ח'
א' ל' א' ע' כ' ה' י' מ'
ש' (שמות יג), ו' ל' ב' ה' ל'
ו' ז' ע' י' ל' ב' מ' ל'
א' ח' ל' ל' ל' ל' ש'
ל' ל' ל' ל' ל' ו' ל' ש'
ל' ו' א' כ' ה' ה' ו' ל'
מ' ל' מ' ל' ו' ל' ל'
ט' ו' ל' ג' ו' ל' ל'
ו' ל' ה' :

ו ע' ה' ה' א' ב' ש' א' ע' א'
ה' ש' ו' ה' א' ע' ח'
ל' מ' ו' ב' ר' ט' א'
א' ג' ו' א' א' מ' ו'
ח' ר' ע' א' כ' י' א' ו'
א' י' ל' ו' א' א' ה'
ל' ל' ש' ב' ע' ו' ו'
ב' ו' ש' מ' ה' ו' ה'
וכו' (ובליה). ע' ב' א' ה' ג' י' :

ז מ' ל' כ' ש' מ' ע' מ' ר'
ג' ע' א' ה' ו' ע' ב'
ה' ב' ה' א' ר' ל'
י' ב' ש' ל' ל' י' :

ח אין מפטירין אחר הפסח אפיקומן [נ"א
אפיקומון]. ישנו מקצתן, יאכלו. כלן, לא
יאכלו. רבי יוסי אומר, נתנמנמו, יאכלו. נרדמו,
לא יאכלו:

ט הפסח אחר חצות, מטמא את הידיים. הפגול
והנותר, מטמאין את הידיים. ברך ברכת
הפסח, פטר את של-זבח. ברך את של-זבח,
לא פטר את של-פסח, דברי רבי ישמעאל. רבי
עקיבא אומר, לא זו פוטרת זו, ולא זו פוטרת
זו:

ה א מ א ה א
א . [י מ י , י , י , ל
י . י א נ , י , נ ,
ל י :

ט ה א ה מ , א ה .
ו , מ א ה . ב ב .
ה פ א ש ז . ב א ש ז ,
ל פ א ש פ , ד י ר .
ע א , ל ז פ ז , ז פ
ז :

אמרו חז"ל אין כל הגלויות הללו מתכנסות

אלא בזכות משניות (ויקרא רבה ז, ג).

הגאון רבי ישראל מאיר הכהן זצ"ל בעל ספר "חפץ חיים" כתב
בספרו "תורת הבית" פרק ו', וזה לשונו בקצרה:

"אמנם באמת מן הנכון שכל אחד יהיה בקי באיזו מסכת בעל-
פה או איזה סדר משניות ויהיה זה תועלת לכמה דברים.

א. ראשון לכל, שבזה יתקיים מאמר הכתוב "והיו הדברים האלה
אשר אנכי מצוך היום על לבבך", דפשוטו הוא, שיהיה דברי תורה
חרות על לבו וכו'.

ב. שעל ידי זה, יהיה נקל לו לקיים מה שאמר הכתוב "ודברת בם
בשבתך בביתך ובלכתך בדרך", כי פעמים רבות מפני הקור או
סיבה אחרת מתעצל לילך לבית המדרש. גם פעמים רבות מצוי

שיכבה הנר בליל שבת, וכאשר יש לו מסכת או איזה סדר הוא
לומד בעל-פה, ובפרט כשהוא בדרך שאי אפשר לו ללמוד מתוך
ספר, ויקיים ובלכתך בדרך.

ג. ידוע מה דאיתא בזהר הקדוש, "האי מאן דירית מסכת חדא
ירית עלמא חדא". ומוכן לכל, כי 'ירית מסכת' לא נקרא כי אם
כאשר בקי בה היטב וקנוי לו בנפשו וכו'.

ד. איתא בפסחים (דף נ) 'ושמעתי שהיו אומרים אשרי מי שבא
לכאן ותלמודו בידו'. וזה בודאי אינו נקרא כי אם כשהוא בקי בה
בעל-פה.

ה. צריך האדם להתבונן, ומה אם לומד איזה דבר תורה, ידוע הוא
שהוא מקיים מצות עשה, וכל העושה מצוה אחת קונה לו פרקליט
אחד, על אחת כמה וכמה כשהוא לומד מסכת כמה פעמים עד
שנעשה בה בקי בעל-פה, כמה היא מליצה עבורו למעלה".